

Fr. R. Kroetzwaldi
Eesti NSV Riiklik Kirjandus

NR.10
1961

TAHEKE

praegu sa oled oktoobrilaps, peagi aga astud pioneeriks. Ja kui sa oled hästi tubli pioneer, võetakse sind mõne aasta pärast kommunistlikuks nooreks. Aga väga, väga tublid kommunistlikud noored võivad vanemaks saades astuda Nõukogude Liidu Kommunistlikku Parteisse. Siis nimetatakse sind kommunistiks.

Kommunistid on kõige töökamad, kõige ausamad, kõige julgemad inimesed. Nemad üheskoos püüavad kõik teha selleks, et rahvastel oleks hea elada ja et ei tuleks sõda. Meie kallis Kommunistlik Partei annab kogu aeg nõu, kuidas seada elu nii, et kõike oleks külluses, et kõik oleksid terved ja rõõmsad.

Kommuniste on meie kodumaal väga palju, mitu-mitu miljonit. Sellepärast on võimatu, et nad kõik ühekorraga tuleksid kokku nõu pidama. Kuid aeg-ajalt on nõu pidada tingimata vaja. Siis tehakse nõnda, et üle kogu Nõukogude Liidu saadavad kommunistid Moskvasse nõupidamisele ainult kõige tublimad endi hulgast — oma esindajad. Nemad annavad siis edasi oma kandi kommunistide mõtted ja soovid.

Niisugust nõupidamist nimetatakse partei kongressiks. Käesoleval kuul tuldi kokku juba XXII kongressiks. Ja kõige tähtsam küsimus, mida seal arutati, oli meie Kommunistliku Partei uus programm.

See on sulle kindlasti võõras sõna ja seda tuleb veidi lähe-

malt seletada. Programmis on kirjas kõik see, mille poole eelolevatel aastatel tuleb püüda. Sinulgi on ju oma programm: sa kavatsed hästi lõpetada ühe klassi, siis teise, siis kolmanda ja ikka nõnda edasi kuni kooli lõpetamiseni. Peale selle tahad sa näiteks õppida hästi käsitööd tegema, ujuma, klaverit mängima. Ka sinu oktoobrilaste tähekesel on oma programm: te püüate kõik ühiselt hästi õppida, kooliaias hästi töötada ja teha palju muud niisugust head ning kasulikku.

Meie partei uues programmis aga on öeldud, mille poole tuleb Nõukogudemaa rahvastel eelolevatel aastatel püüda. See on kommunism. Kommunismi ajal on elu veel parem kui praegu. Ema-isa tööpäev on siis hästi lühike, kõiki kaupu on siis nii palju, kui süda soovib, kõik elavad uutes ilusates korterites ja paljude asjade eest ei pruugi enam üldse raha maksta.

Nii head elu nagu kommunismi ajal, pole ühelgi maal veel kunagi olnud. Sellepärast tasub selle poole kogu hingest püüda. Meie Kommunistlik Partei aga näitab kätte teed, kuidas niisuguse õnneni jõuda. See pole muidugi kerge, sest iseenesest ei kuku midagi sülle. Kõigil tuleb hoolsasti tööd teha.

Teie, kallid tüdrukud ja poisid, olete juba praegu kõige õnnelikumad lapsed maailmas. Ja veel ilusam elu ootab teid ees. Selle eest hüüame meie kallile parteile üheskoos:

„Suur, suur aitäh!“

S. LORENTS

Lilled ja lauludega

MINA OLEN ALLES VÄIKE,
AGA JUBA PALJU TEAN.
TEAN, ET SUUR JA SOE ON PÄIKE.
TEAN JA SELLEST LUGU PEAN.

PÄIKESELT SAAB LILLEKENE
OMA KAUNI KUUE, TEAN.
LAULUD SUHU LINNUKENE.
TEAN JA SELLEST LUGU PEAN.

PEHME-PEHME PÄIKESEPAITUS.
EMA PAI ON PEHMEM, TEAN.
HEA TA KIITUS, HEA TA LAITUS ...
TEAN JA SELLEST LUGU PEAN.

ISAL, EMALGI ON KEEGI,
ON PARTEI – TA NIME TEAN.
TA ON TARGAST TARGEM VEELGI.
TEAN JA SELLEST LUGU PEAN.

OMA LILLED, LAULUD TÄNA
ANNAN AINULT TALLE, TEAN.
MINU VÄIKE-VÄIKE „TÄNAN“
ON TA MEELEST VÄGA HEA.

Illustreerinud E. PIKK

Kahnest TUBLIST föömehnest

R. VAIDLO

Illustreerinud H. JÖERUUT

MORDVA MUINASJUTT

Läks kord taat koormaga ühest külast teise. Oli külm talveilm.

Taat sõitis ja sõitis, kuni hobune väsis. Tee läks parajasti ülesmäge. Taat sundis hobust kõigest jõust, kuid siis hakkas tal loomast kahju ja ta läks teda aitama: haaras aisast kinni ja vedas koormat koos hobusega. Hädavaevu said nad mäest üles. Taat oli surmaväsinud. Tal oli nii palav, et higi tilkus näolt. Mäest alla minnes istus taat koorma otsa ja sõitis edasi. Ta võttis isegi mütsi ja käpikud ära.

Taadi järel sõitis härra troikaga. Härral oli seljas soe rebasenahkne kasukas. Kui härra taati nägi, ütles ta kutsarile: „Pea hobused kinni!“

Kutsar peatas hobused ja härra küsis taadilt: „Ütle, taat, miks sa niisuguse pakasega higistad?“

Taat vastas: „Mul on, härra ... ee ... ee ... soe saan. Näe, võtan mütsi ja kindadki ära.“

Härra tahtis endale ka sooja saani ja

ütles: „Kuule, taat, vahetame õige saanid ära.“

„Ei tea,“ vastas taat, „mul on kahju oma sooja saani ära anda.“

Härra käis nagu uni taadile peale: „Tee endale uus saan, veel soojem! Aga see anna mulle.“

„Noh, hea küll,“ vastas taat, „annan sulle saani koos hobusega, aga sina anna mulle oma troika!“

Härra rõõmustas, andis taadile troika ja

Kommunist Arnold Kant on vana tuletõrjuja. Lagemata palju päevi ja öid on ta olnud valves selleks, et kaitsta inimeste vara hävitava tule eest. Kes teab, kus on Tallinnas Gogoli tänavas tuletõrjemaja, see teab ka, kus valvab tuletõrjuja Arnold Kant.

Ühel ööl oli jälle häire. Kusagil Tatari tänavas oli katlamajas tuli lahti läinud. Välkkiirelt oli Arnold Kant riides ja libistas enese koos teiste tuletõrjudega mööda siledat posti otse alla garaaži. Kolmkümmend sekundit pärast tulekahjust teadasaamist kihutasid tuletõrjeautod sireenide unnates juba Tatari tänava poole, peal julged kiivrites tuletõrjujad.

Katlamaja oli leekides. Ustest ja akendest ajas paksu musta suitsu välja. Põles nafta.

Katlaruum ise asus keldris. Ka sealt paiskus hingematvat suitsu ja leeke. Oleks võinud siitsamast ülevalt vee peale juhtida, aga ... seal kuskil all oli ju tules inimene!

saan

sai vastu taadi saani ja kronu. Härra kinkis taadile veel oma kasuka pealekauba. Mõtles, mis sellega enam teha, saan ju soel!

Taat pani kasuka selga, istus härra troikasse, keerutas piitsa ja sõitis nii kiiresti minema, et tema järel tõusis lumetorm.

Härra käskis kutsaril saani istuda, ise võttis mütsi peast, kiskus kindad käest ja hakkas higistamist ootama. Ootas, ootas ega jõudnud kuidagi ära oodata, sest tal hakkas kangesti külm. Istus, istus, nii et oli juba üleni

sinine. Härra lõdises külmast, kiskus end üsna kõverasse ja muudkui karjus kutsarile: „Sõida, lontrus, ometi kiiremini! Ma olen selles soojas saanis juba päris külmunud!“

Kutsar sundis küll hobust, tiris ohje ja viibutas piitsa, nii et käed ära väsisid, aga setukas ei kiirendanud sammugi. Vaevalt-vaevalt liigutas jalgu. Härra oli juba täiesti külmunud, nii et hambad plagisesid suus. Härra mõistis, et asi on väga hull, ronis soojast saanist välja ja jooksis jala koju.

Illustreerinud V. TÕNISSON

Roomates, kõhuli maas, tungis Arnold Kant elu kaalule pannes koos teistega mööda treppe alla keldriruumi. Seal ei olnud tulekeelte keskel üksnes kütja, vaid ka temaga juttu ajama tulnud tuttav. Tuletõrjujad päätsid oma vapra teoga kahe inimese elud ja kustutasid tulekahju.

Nüüd räägivad kõik, et kommunist Kant on väga julge ja vap- per tuletõrjuja.

Teine kommunist, kellest täna räägime, töötas vabrikus, kus kedratakse lõnga, millest kootakse igal aastal nii palju riidet, et sellesse võiks mähkida terve meie maakera.

Leonhard Kronk on Kreenholmi tekstiilikombinaadis meistriabi. Ta tuli siia tööle üsna noorena, töötas hästi ja hakkas varsti niisama palju teenima kui teised tublid töömehed.

Siis aga ühel päeval öeldi talle: „Sinul läheb küll hästi – sa

oled olnud tubli –, aga näe, sinu naaberbrigaadis ei taha masi- nad kuidagi korralikult töötada. Seal asi ei edene. Kas sa ei tahaks neile appi minna?“

Mõtles nüüd ise. Sul on näiteks klotsidest tore maja valmis ja tahad hakata just mõnuga mängima, kui äkki öeldakse sulle, et vaata, Peetri maja on veel pooleli, tema ei tule ehitamisega toime, kas sa ei tahaks minna teda abistama?

Kui sa oled niisama abivalmis, niisama tubli nagu kommunist Leonhard Kronk, siis sa kindlasti lähed. Tema läks abistama mahajäänud brigaadi. Tal oli vahepeal raskem, ta teenis vähem, aga läks ja aitas seltsimehi. Nüüd on ka see brigaad eesrindlik.

Leonhard Kronkile anti sotsialistliku töö kangelase nimetus. Kui talt küsiti, miks ta astus Kommunistlikku Parteisse, vastas ta: „Mida rohkem kommuniste, seda suurem ja tugevam on partei käsi. Ma tahan, et partei käsi oleks tugev!“

SILLAEHITAJAD

K. KANGUR

ISTUB PÄSUKESTE PARV
TELEFONITRAADIL...
AGA ALL KÄIB KIBE TÕO
EHITUSBRIGAADIL.

HANNES, TUBLI INSENER,
PIHUS HOIAB JOONIST.
TEISED SILDA RAJAVAD
PUHTAST RAUDBETOONIST.

TUGISAMBAD, KÄSIPUUD,
LATERN KESET SILDA!
EI SIIN KUULU UKSKI MEES
LAISKLEJATE KILDA.

MIS SEAL ÄKKI VÕRISES
VÄIKSEL LIIVAVOOREL?
KIRRA-KORRA LÄHENE
RASKE VILJAKOOREM.

UURIB SILDA AUTOJUHT.
KANNAB – POLE LAITA!
VILJA KIIRELT ULE JÕE
VIIB KOLHOOSIAITA.

Illustreerinud A. VENDER

Küüli

KUULIK VÄGA PALJU SOOB,
SÕOMINE ON TEMA TÕO.
VÕILILL SUUS KUI MAKARON –
KRÖMPS-KRÖMPS-KRÖMPS JA OTSAS ON.
HOMMIKUL TA HOOLIKALT
NAGU MASIN HEKSELDAB,
AGA ÖHTUPOOLIKUL
TAHAB AINULT KEKSELDA.

PEEDU

Õues oli vihm üle jäänud. Kasvataja-tädi pani raamatu kinni, tegi rõduukse lahti ja ütles:

„Nüüd, lapsed, võime jälle välja mängima minna!”

Kõik jooksid kohe rõõmsalt kilgates liivakastide ja kiikede poole.

Ainult Peedu astus pikkamööda. Temal oli vaja mõelda selle jutu üle, mida tädi oli neile raamatust lugenud. Seal oli öeldud, et sõber peab teist igas asjas aitama.

„Küll oleks hea, kui mul ka niisugune sõber oleks!” arutas Peedu. „Aga kes see peaks olema?”

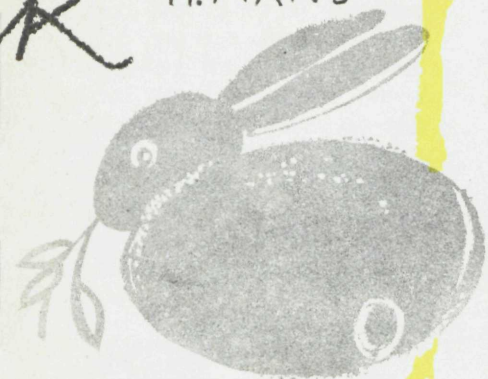
Näe, seal tassib Raivo ämbriga liiva!

Peedu läks otsejoones Raivo juurde ja ütles:

„Sina pead nüüd minu sõber olema.

K

H. MÄND

Nüüd sai Peedu päris kurjaks ja karjus:
„Te pole kellegi sõbrad!”

Pööras siis kannapealt ringi ja tahtis
uhke kukesammuga minema kõndida. Aga
jalg jäi liivakäru aisa taha kinni ja Peedu
kukkus karplartsti vihmaveelompi.

„Uu-uu!...” kisas Peedu ennast püsti
ajades. Ta püksisäärest jooksis sorinal
mudast vett. Ja põlv oli vastu kivi marras-
kile läinud ning kipitas hirmsasti.

Lapsed jooksid kohe Peedu ümber kokku.
„Mul on riidehoius teised püksid!” hüü-
dis Raivo ja lippas minema.

„Pühime põlve puhtaks!” rääkis Leili ja
otsis põlletaskust ninarätiku.

„Ma lähen toon arstitädi käest rohtu!”
höikas Ants ja kihutas Raivole järele.

Üks-kaks-kolm oli Peedu jälle korras –
kuivad püksid jalas, põlve peal pikk valge
plaaster. Leili aga pühkis oma ninarätikuga
Peedu mudased kingadki üle.

Kui Peedu õhtul kodus oma õnnetusest
rääkis, küsis ema:

„Kes seal sind siis kõik aitasid?”

Ja Peedu vastas rõõmsalt:

„Minu sõbrad!”

JA SÕBRAD

H. Purk

Mine too mulle rōdult
ämber!”

Aga Raivo läks oma
ämbrit kõigutades rahu-
likult minema. Ütles ai-
nult üle öla:

„Too ise!”

„Sina pole minu sõ-
ber!” pahandas Peedu
ja lonkis edasi. Seal
silmas ta Leilit. Tüd-
rukul oli käsil liivakookide kōpsetamine.

Peedu pistis Leili poole jooksma. Juba
eemalt hüüdis ta kõva häälega:

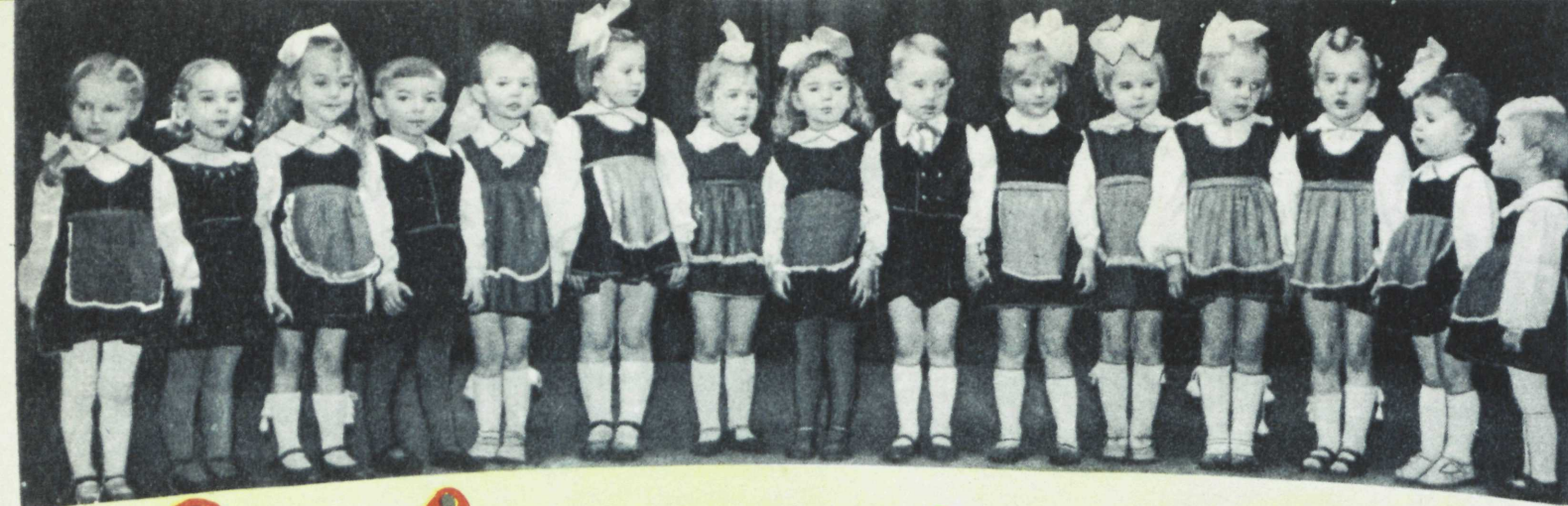
„Sina oled nüüd minu sõber! Tee mulle
ka kooke!”

Leili aga pātsis rahulikult edasi. Ütles
ainult oma nina alla:

„Tee ise!”

Illustreerinud A. SALDRE

Laulame ja tantsime!

Kas sina laulda, tantsida ja salmi lugeda oskad?

Need lapsed, keda selle pika pildi peal reas näed, oskavad kõik. Nad on selgeks õppinud nii palju salme, laule ja tantsu, et võivad esineda kohe tund aega järjest. Oi, see on tore kontsert!

Mina seda ükskord kuulsin. See oli Rocca al Mare pioneerilaagris. Mudilased käisid seal kontserti andmas. See oli nende kõige pikem kontsertreis. Sõit algas Tallinna Viktor Kingissepa nimelise Tselluloosi- ja Paberitööstuse Kombinaadi eest, kus pisikeste isad ja emad töötavad. Kombinaat asub Lasnamäel ja samas hallis kivimajas on ka kombinaadi klubi. Need väikesed esinejad on aga klubi mudilaste laulu- ja tantsuringi liikmed.

Enne kui kontsert algas, kuulsin, kuidas üks suur poiss ütles teisele: „Mis need tillukesed ikka oskavad, tuleb meil alles igav istumine!“ Kui aga kontsert juba käis, plaksutas see suur poiss hästi kõvasti. Kõik plaksutasid, sest kontsert oli väga huvitav. Terve pioneerilaager oli vaimustatud, kui väike Lea Unt luges julgelt ja valjusti naljakat lugu „Hambaravi“. Ilus oli ka Inna Maasingu „Haldja tants“, Svetlana Nuzdina „Hiina tants“ ja kõik teised laulud, lugemised ning tantsud, mida väikesed ette kandsid.

Mudilaste laulu- ja tantsuringi esinemine jäi mulle kauaks meelde. Kui ma jälle Tallinnas olin, läksin väikesi esinejaid veel kord vaatama.

Tselluloosi- ja Paberitööstuse Kombinaadi klubis on mudilastel oma tuba. See on sisustatud pisikeste laudade ja toolidega. Siin mängitakse mitmesuguseid mängu ja vaadeldakse pildiajakirju. Seinü kaunistavad laste enda joonistatud lõbusad pildid. Toas on ka suur must klaver. Samas õpitaksegi kõik need toredad laulud, tantsud ja lugemised selgeks.

Nii laulavad ja tantsivad tselluloosi- ja paberitööstuse klubi mudilased. Aga kuidas sina seda teed? Kirjuta mulle!

Sinu Täheke

Island on suur saar keset ookeani. Ta on Eestist kaks ja pool korda suurem, aga inimesi elab seal kahekümnend korda vähem. Islandi loodus on väga karm. Suvi on seal lühike ja jahe, talv aga pikk ning külm.

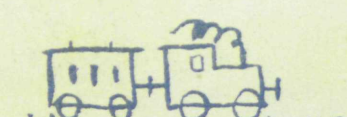
Terve Island on mäGINE. Metsa seal ei kasva. Aga kuidas saavad siis inimesed elada, kui talv on külm ja puud ei ole?

Islandil voolavad maa seest kuumaveeallikad. Nende vesi on nii tuline, et kõrvetab. Vesi juhitakse mööda torusid majadesse ja ta kütab islandlaste tube. Kuumade allikate juurde ehitatakse triiphooned. Seal kasvavad tomatid ja isegi banaanid.

Aga mõned kuumaveeallikad on väga suured ja purskuvad kõrgele. Neid hütatakse geisriteks. Geisrid on väga ilusad, inimesed tulevad neid vaatama ka teistest maadest.

Islandi mägistel karjamaadel on väga palju lambaid. Lambavillast koovad inimesed endale riideid külma talve jaoks. Veel on Islandil palju väikesi karvaseid hobuseid – ponisid. Nende seljas ratsutavad nii täiskasvanud kui ka lap-

Illustreerinud U. KÜLV

ISLAND

V. BEEKMAN

sed. Metsloomi Islandil on väga vähe. Kunagi töid inimesed saarele Norrast põhjapõtru, et neid talvel kelgu ette rakendada. Mõned põdrad pääsesid vabadesse ja elavad nüüd metsikult. Need ongi Islandi metsloomad.

Islandi pealinn Reikjavik seisab ookeani kaldal. Seal on suur sadam, kuhu tulevad laevad teel Euroopast Ameerikasse.

Väga paljud islandlased on kalurid. Oma väikeste laevadega käivad nad nii suvel kui ka talvel ookeanil ja püüavad heeringat ning mereahvenat. Kui kalamehed oma saagiga randa jõuavad, hakatakse kalu puhastama ja tünnidesse soolama. Suvel, koolivaheajal, teevad seda tööd tihtipeale koolilapsed. Nii teenivad nad endale

kooliraha.

Islandil on ka palju vaalapüüdjaid. Need sõidavad oma laevadega kaugele merele vaalu küttime. Vaaladest saab palju rasva, mida islandlased müüvad teistele maadele.

Saarel on mitukümmend tulemäge ehk vulkaani. Mõned neist purskavad ajuti tulist laavat. Islandil esineb ka maaväriseisi, sellepärast ehitatakse seal maju ainult kivist ja betoonist, et need tugevamad oleksid.

Islandlased on väga julged ja töökad inimesed, aga nad elavad vaeselt. Laevade ja kalavabrikute

rikkad omanikud võtavad kalasaagi endale ja maksvad kaluritele väga väikest palka.

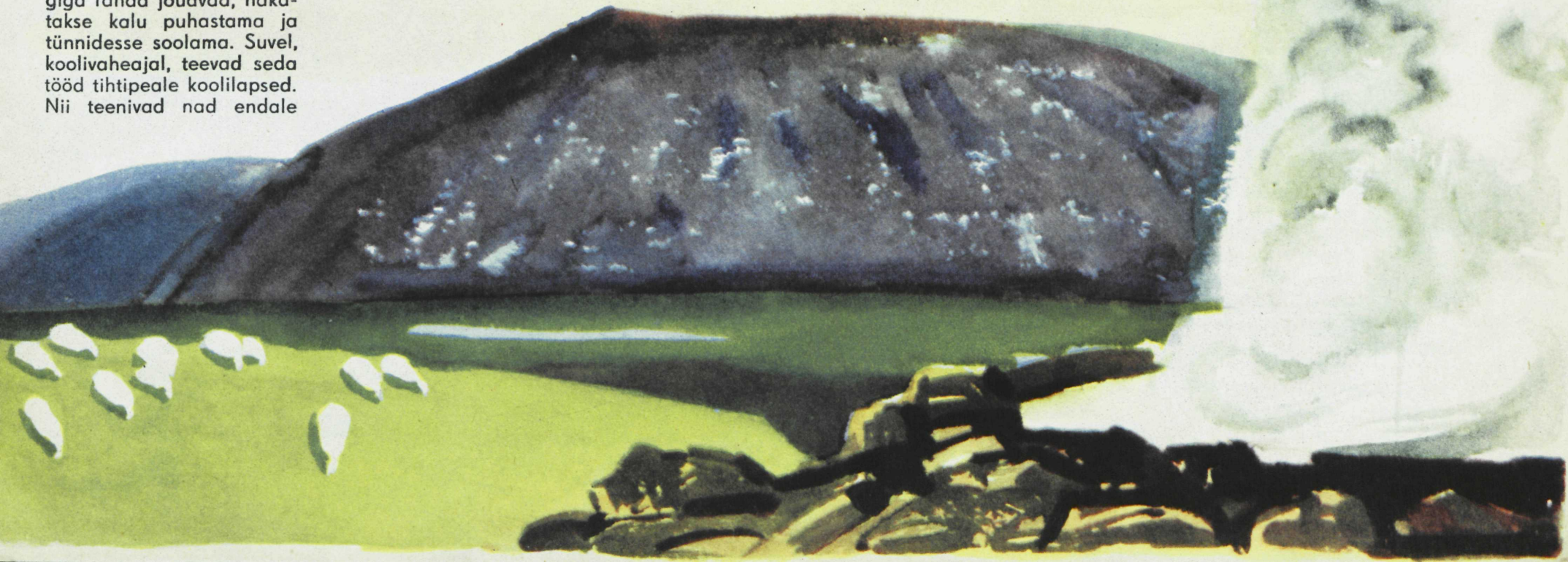
Laevadega tuuakse saarele leivajahu ja suhkrut, saelaudu ja aknaklaasi – kõike seda, mida Islandil pole. Aga et kõiki neid asju nii kaugelt tuua tuleb, on nad ka kallid.

Maal elavad paljud islandlased siamaani madalais, tahumata kividest majades. Nende majade katused on kaetud mätastega ja seal kasvab rohi. Need majad on muidugi külmad ja rõsked, kuid paremaid ei jõua kõik endale ehitada. Paljudes

kohtades maal ei ole veel ka elektrit.

Islandi lastel tuleb koolis käia sageli mitme kilomeetri kaugusel. Sügisel sõidavad nad jalgratatega, talvel aga jäävad tihti koolimajja ööbima, et mitte läbi hangede pimeas koju sumada.

Varem oli Island mitusada aastat Taani asumaa. Nüüd on ta juba seitseteist aastat iseseisev kapitalistlik riik. Islandlased püüavad muuta oma karmi kodumaad vabaks ning jõukaks. Islandi kalurid ja töölised ei karda sellel teel ühtki raskust.

Minu kiri

V. GOLJAVKIN

Niipea kui viimane koolitund oli lõppenud, kogunesime terve klassiga aeda. Arutasime, mida suvel tegema hakkame. Igaühel olid oma mõtted. Aga Volodja ütles: „Teate, kirjutame õige Anna Petrovnale kirja. Igaüks. Ja ükskõik, kus aga keegi on, sealt kirjutab.“

„Õige! Kirjutame!“

Sõitsime siis kõik laiali. Mina sõitsin

maale. Algul ma vaatasin ringi, siis kirjutasin kirja – tervelt viis lehekülge pika. Kirjutasin, kuidas ma päästsin uppaja, kuidas kustutasin põleva maja, kuidas märkasin, et raudtee on katki ning peatasin rongi. Ja veel paljust niisugusest, mida tegelikult minuga ei juhtunud. Ma ju ei peatanud rongi, ei päästnud ka uppajat ega kustutanud maja. Mõtlesin selle kõik välja, et mind kiidetaks.

Olin oma kirjaga väga rahul ning saatsin ta teele.

Suvevaheaeg lõppes. Algas jälle koolitöö. Ühel tunnil Anna Petrovna ütles:

„Väga paljud teist kirjutavad mulle. Huvitavad kirjad. Ma loen mõned ette.“

Mõtlesin, et nüüd tuleb minu oma. Kindlasti kõige esimesena! Minu kirjas oli ju nii palju kangelasid. Kõik hakkavad mind nüüd kiitma.

Anna Petrovna luges palju kirju. Ma ei jõudnud enam kuidagi oodata, millal ta minu kirja lugema hakkab. Kuid ta ei lugenud seda üldse.

Küllap minu kiri läks teel kaduma.

OI, SEE JUHTUS VÄGA AMMU! NII AMMU, ET ME HÄSTI EI JOUAGI SELLEST AJAST MÖÖDUNUD AASTAID KOKKU LUGEDA. INIMESED ELASID SIIS ALLES KOOBASTES JA PIDASID TOIDU MURETSEMISEKS METSLOOMADELE JAHTI. AGA JAHILE MINNES VÕTSID RELVAKS PUUKAIKA VÕI KIVIKAMAKA KAASA.

ÜHEL NIISUGUSEL RETKEL MÄRKASID JAHIMEHED, ET PEA KOHALE KERKIS TUME PILV. SELLEST SÄHVATAS MIDAGI HELEDAT. KOSTIS KÕRVULUKUSTAV RAKSATUS JA LÕHESTUNUD PUUTUVE ÜMBER HAKKAS PRAGINAL TIIBU LEHVI-TAMA KOLLANE KOTKAS.

SINA MUIDUGI TAIPAD, MIS OLII JUHTUNUD. VÄLK LÕI PUU PÕLEMA.

VÄLGU SUUDATUD PUUST HAKKAS LEEGITSEMA TERVE METSASALU. JAHILISED TUNDSID ÄKKI NIISUGUST Kuumust, NAGU OLEKS TAEVAS SADA PÄIKEST. NAD PÕGENESID SELLEST KOHAST ÖUDUSEGA KAUGEMALE.

AGA HILJEM TULID NAD TAGASI. JA NÄE, MIS NAD LEIDSID! MAHALANGENUD SÕESTUNUD TÜVEDE VAHEL LEBAS PRUUNIKS TÕMBUNUD HIRVEKEHA. JAHIMEHED OLID ENNIST JÄÄNUD SAAGITA. NUUD VÕTSID NAD TULES HUKKUNUD LOOMA KOOPASSE KAASA.

SEDAVIISI SAADIGI MAAILMA ESIMENE PRAAD. KUIDAS SEE KOOPAELANIKELE MAITSESI SENI OLID NAD LEPPINUD TOORE LIHAGA. NUUD OTSUSTASID NAD LASTA SAAGI TULEL ALATI PEHMEKS KUPSEDA.

SELLEKS TOODI SUITSEVAST METSAST KOOPA JUURDE PÖLEV OKS NING SÜUDATI LÖKE, MIDA HOOLEGA VALVATI, ET TULI KUNAGI EI KUSTUKS.

NII SAI TULEST INIMESE SÖBER JA ABIMEES. TULI AITAS KISKJAIID KOOPA JUURREST EEMALE PELETADA, TA ANDIS SOOJA.

Illustreerinud

O. SOANS

HTLUS

VÄGA AMMU

KÕIKJAL, KUS INIMESED ELASID, SAADI ESIMENE TULI LOODUSLIKUL TEEL. SELLE SUUTAS VÄLK VÕI SIIS TULEMÄE TÕMBIST TIPUST PURSKUV HÖÖGUV MASS – LAAVA. ALLES KAUA AEGA HILJEM ÕPPISID INIMESED ISE TULD SUUTAMA.

KUIDAS NAD SEDA TEGID?

USNA MITUT MOODI. KAS SA OLED PANNUD TÄHELE, ET KAHTE KUIVA PUUPULKA KIIRESTI VASTAMISI HÖÖRUDES LÄHEVAD NAD SOOJAKS. SEDA KASUTASIDKI INIMESED ÄRA. NAD VÕTSID UMMARGUSE KEPIKESE, MILLE OTS TOETUS PEHMELE KUIVALE PUUTAHVLIKESELE. KUI UMMARGUST KEPPI PEOPESADE VAHEL VEERETATI, HÖÖRUS SEE ALUSESSE AUGUKESE, KUST VIIMAKS HAKKAS SUITSU TÕUSMA.

KA KIVIDEST ÕPPISID INIMESED TULD LÕOMA. SELLEKS SOBISID HÄSTI KAKS KIVIMILIKI. UKS NEIST OLI KIRJU, JUSTKUI LIIVATERADEST KOKKU PRESSITUD, TEINE TUMEHALL JA VÄGA RASKE. ESIMEST NIMETAME NÜÜD RÄNIKIVIKS, TEIST RAUAMAAGI TUKIKS. MUIDUGI LENDASID NIISUGUSTEST KIVIDEST AINULT SÄDEMED. AGA NEED VÕIS KUIVA SUUTEMATERJALIGA KINNI PUUDA JA TULEKS PUHUDA.

NAGU SA ISEGI ARVATA VÕID, OLI SÄÄRANE TULESAAMINE USNA TULIKAS. SELLEPÄRAST VALMISTASID INIMESED TULERAUA. SIIS LÄKS ASI LIHTSAMAKS. TULERAUD LÕI RÄNIKIVIST SÄDEMEID PAREMINI VÄLJA. NIISUGUST RAUDA OLED VÕIB-OLLA SINAGI MUUSEUMIS NÄINUD.

MILLAL AGA VÕETI TARVITUSELE TIKUD? SELLEST EI OLEGI VÄGA PALJU AEGA TAGASI. SEE JUHTUS ALLES SIIS, KUI SINU VANAVANAISA OLI PISIKE POISS.

Sinulgi pilk rõõmsaks lööb, et see poiss ju ise sööb. Pole huultel nutuvõru ega mahl ta klaasis mõru.

Nii saab mehi mehiseid sõitma maa- ja mereteid, ketast, oda pillutama, raskeid radu sillutama.

G. LOSSI foto

KUIDAS TAIMED OMA LAPSI KODUST ÄRA

ELAR KUUS

Taimedel sündisid suve jooksul lapsed – seemned. Muidu rõõmu palju, aga ühes asjas oli muret.

„Asume juba nii tihedalt koos, et meie maimukestel siin elamispinda pole. Neid kukil mujale kanda me ei suuda, juured mullas kinni. Kuidas lapsi avaratele kasvukohtadele läkitada ja vaenlaste eest kaitsta?”

Taimed mõtlesid, mõtlesid, kuni igaüks midagi välja nuputas. Kuusk ütles: „Mina usaldan kergust

ja kõrgust.”

Ta peitis oma kerged seemnelapsed soomustatud käbisse, käbi tõstis kõrgele latva. Seal kiikus käbi väljaspool ohte kui häll, kuni väiksekeseid olid küpsed kodust lahkuma. Käbi avanedes liuglesid nad tuules eemale lagendikule.

„Mina lootan mõrule ja tõrule,” lausus tamm. Ta puistas lastele pipart peale ja sulges nad kindlatesse tõrudesse. Tõrud sõlmis okste külge. Kui orav neid sealt siiski pähklike pähe oma pessa tassis, pudenes neist mõnigi murule, kus oli ruumi suureks sirguda.

„Mind aitab nägus pale ja väike vale,” arvas pihlakas. Ta pistis lapsed punasesse marja, mis linde ligi meelitas. Ühtlasi tilgutas ta marjadesse nii haput mahla, et linnud osa saaki nokast pillasid.

Härghein oli liiga kehv, et laste heaks rohkemat teha: ta kleepis igale neist vaid raasukese mett selga. Sipelgas, kes maiustust märkas, hakkas lutsima ja viis lapse kaasa. Ent kui mesi teel otsa lõppes, sipelgas vihastus ning viskas lapse maha. Seda härghein al vaja oligi.

Varsakabi seisis kraavis,

kust vesi läbi voolas. Tema läkitas lapsed pisikestes paatides uut kodu otsima.

Takjal, kes maantee ääres elunes, ei olnud vett ega mett, küll aga piisavalt uljust. Ta sidus mudilased puntrasse ja varustas konksudega. Nagu keegi mööda liikus, haakis takjas talle oma lapsepuntra külge.

Kask seadis oma poisitele-tüdrukutele tiivad äläle. Vaher varustas jõnglased propelleritega. Võilill ja ohakas kinkisid põnnidele valged langevarjud. Oi seda lendamist üle niitude ja väljade!

Oli ka ägedaid taimi, kes relvaga võitlesid. Hiirehernes tippis lapsed kauna sisse, mille kõveraks vibuks kuivatas. Kes ta lapseterakesi himustas, seda tulistas hernes seemnete kui haavlitiga.

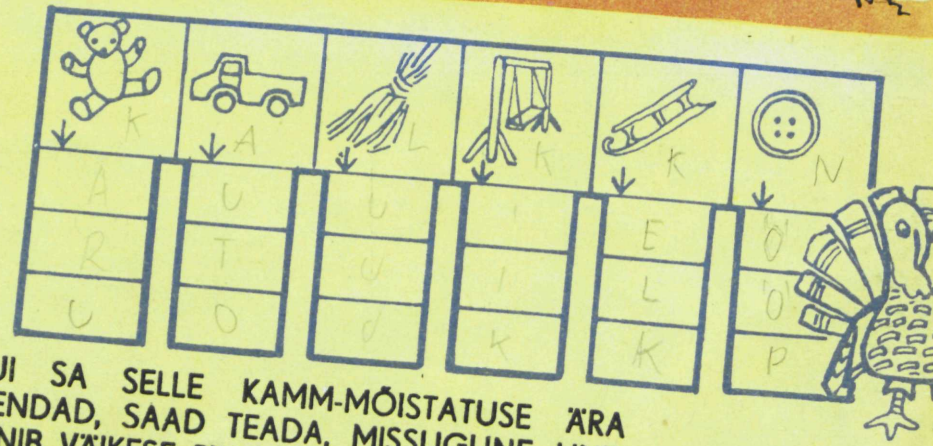
Lemmalts, taimeke niiskest võsast, kasvatas oma väetikesi kõdras, mis puudutusel pauguga lõhkes nagu väike pomm, paisates seesolijad nelja ilma-kaarde. Ühe hoobiga nii ründajat ehmatatud kui ka lapsed ära saadetud!

Siis aga ilmus teiste sekka veel üks puu. Tema kussutas seemnekesi üsna

Illustreerinud V. HURT

MIDA
KEEGI
SOOB?

KUI SA SELLE KAMM-MÕISTATUSE ÄRA LAHENDAD, SAAD TEADA, MISSUGUNE LIND KÖNNIB VÄIKESE PILLE KODUÕUEL.

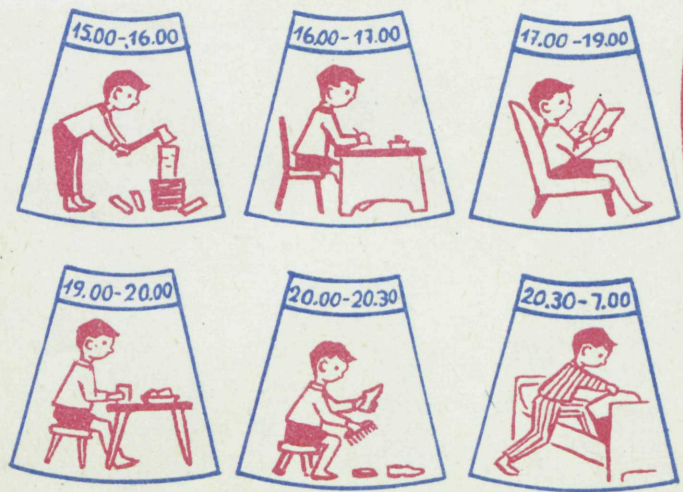
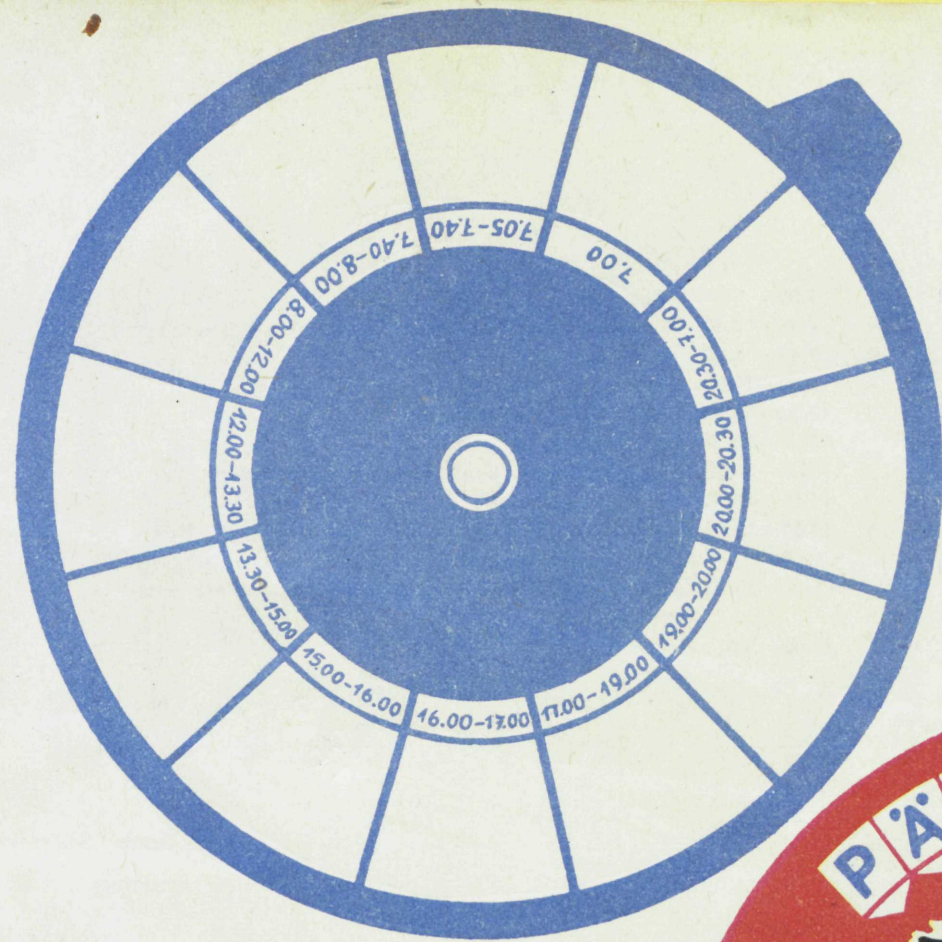
SAATSID

madalal maitsva vilja sees.
 „Tohoh!” hüüdsid naabrid. „Kas sina ei karda?”
 „Ei,” kostis puu. „Sest siin kõnnib inimene.”
 „Tema just kõige hullem vaenlane on!”
 Kuid puu ei lasknud end heidutada. Vastupidi. Kui inimene lähenes, sirutas ta temale oma vilja vastu.
 „Sina, mu helde õunapuuke!” rääkis inimene. Ta andis õunapuule suurema platsi kui ühelgi teisel oli, ning kaitses teda taraga. Aga õunapuu lapsi kandis inimene ise laiali, ja mitte ainult lähemasse ümbrusse, vaid tervesse maailma.

ÄRÄ!

SEDA ROHELIST JOONT MOODA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KASITÕULEHT

Joonistanud S. VÄLJAL

KALLIS TÄHEKE!

Tahan sulle kirjutada sellest päevast, kui mina oktoobrilap- seks sain. See oli möödunud aastal, kuid ma mäletan seda praegugi hästi. Siis oli koolisaal kõik kaunistatud. Ja mina olin kangesti rõõmus, kui mulle täheke rinda kinnitati ning pio- neeridelt mälestuseks kaardikese ja isalt-emalt väikese albumi kingituseks sain.

See päev oli minu elus kõige pidulikum.

MAIE LIND,

Tartu 13. 7-kl. Kooli II klassi oktoobrilaps

TEEME

„Meie läheme isaga tööle“ –
OLO SOO Abjast

- 7.00 Tõusmine.
- 7.05— 7.40 Hommikvõimlemine, pesemine, voodi korrastamine.
- 7.40— 8.00 Hommikusöök.
- 8.00—12.00 Koolimine ja tunnid.
- 12.00—13.30 Sport- või liikumismängud.
- 13.30—15.00 Lõunasöök ja magamine.
- 15.00—16.00 Liikumismängud õues, ühiskondlikult kasulik töö.
- 16.00—17.00 Iseseisev õppimine.
- 17.00—19.00 Vaba aeg, lugemine, mäng, loomingulised ringid.
- 19.00—20.00 Öhtusöök, jalutuskäik enne und.
- 20.00—20.30 Öhtune pesemine ja jalanõude ning riiete eest hoolitsemine.
- 20.30—7.00 Uni.

Igal koolilapsel on päevaplaan. Teeme selle täna üheskoos.

Kõige enne lõika välja mõlemad kettad ja 12 väikest pildikest. Pildid kleebi vastavalt kella- aegadele õigele kohale sinisel kettal. Punasest kettast lõika välja valgeks jäetud osa pingijal- gade vahel. Siis aseta punane ketas sinisele ket- tale ja ühenda need keskpaigast rõhknööbi abil. Müügil on värvilisi rõhknööpe. Need on eriti sobivad. Nüüd võid alumist ketast liigutades näha läbi ülemise ketta ava järjekorras kogu päevaplaani, jaotatuna kellaegade järgi 12 osaks.

„Paraadil“ – ANNE TÜRK, oktoobrilaps Mooritsa Algkoolist

TÄHEKE!

Kord õhtul tänaval ühed pahad poisid loopisid kividega pisikest kassi. Mul hakkas kassist kahju ja ma viisin ta koju varjule. Kass meeldis emale ja isale ka ja ta jäigi meile. Nimeks panin talle Murri. Ta on mulle väga armas ja ma kirjutasin Murrist laulu. Laulus ainult on Murri nimi Miisu. Miisu sellepärast, et see läheb hästi „kiisuga“ riimi. Siin minu laul ongi.

KIISUKE

MUL ON KODUS VÄIKE KIISU,
TALLE NIMEKS PANIN MIISU.
MIISU HULLAS, TEGI NALJA,
KRAPSPAS KERA KORVIST VÄLJA.

LÕNG LÄKS ÜMBER LAUJALA,
KERIDA NÕUD KÜLLALT SAAN.
RIIELDA VIST OLEKS VAJA,
AGA MIISUT ARMASTAN.

LIIVI SOOSALU,
Tartu 8. Keskkooli õpilane

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 10 – 1961.
Toimetuse kolleegium: E. Lahe, L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raigina.
Toimetaja H. PUKK. Kunstiline toimetaja E. PIKK.
Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.
Laduda antud 2. IX 1961. Trükkida antud 2. X 1961. Trükkivõrgu 40.000. Paber 60×90, 1/8.
Trükkpoognaid 2. Arvutuspoognaid 4. MB-05596. Tellimise nr. 1144.
Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 49.
Ilmub kord kuus. Oksiknumber 15 kop.
Журнал „Звездочка“. На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

LÄHTI POSTIPÄEVANA!

SÜGIS

SEPTEMBRIS KOLE SÜGISTUUL
MURRAB OKSI IGAL PUUL,
AGA RÕÕMSALT METSAS ME
PURAVIKKE KORJAME.

ÕHTUL KÕSIB VÄIKE MANN:
„EMA, KUS ON MEIE PANN?“
KOOS ME PRAEME PURAVIKKE,
PRUUNIPÄISEID PAKAPIKKE.

MARIKA LAAN,
Tallinna 27. 8-kl. Kooli õpilane

OSKAN SUKKA NÕELUDA

Mina olen oktoobrilaps. Meil
toimuvad tihti koondused. Ühel
koondusel õppisime sukka nõe-
luma. Mina sain sukanõelumise
peaaegu päris selgeks. Nüüd ei
nõelu ema enam kunagi minu
sukki.

SIRJE RAND,
Kingissepa raj. Orissaare Kesk-
kooli III klassi oktoobrilaps

„Vostok-2“ – 6-aastane TÕNU LEMBER Tallinnast

Fr. E.
Kõrvaltoimetaja
Eesti ENSV Riiklik
Põhikoolide

„Lennujaam“ –
6-aastane KALJO RAHU Saaremaalt Kingissepast

ULKND 43. aastapäevaks joo-
nistas H. Sampu esikaanele pildi
„Tervitame komsomolij!“

